דבר מלי ומליא ולימיילו התם דאי משכחי

להו מייתי להו אלמא קסבר מאקשן אוכל

נבלות אין ב"ד מצווין להפרישו לימא מסייע

ליה לא יאמר אדם לתינוק הבא לי מפתח

הבא לי חותם אלא מניחו תולש מניחו זורק

אמר אביי יתולש בעציץ שאינו נקוב זורק

בכרמלית דרבנן: ת"ש יעובד כוכבים שבא

לכבות אין אומרים לו כבה ואל תכבה מפני

שאין שביתתו עליהם קמן הבא לכבות אומרים לו אל תכבה ששביתתו עליהם מא"ר יוחנן יבעושה על דעת אביו דכוותיה

גבי עובד כוכבים דעושה על דעת ישראל מי

שרי עובד כוכבים אדעתא דנפשיה עביד ת"ש

יבן חבר שרגיל לילך אצל אבי אמו עם

הארץ אין חוששין שמא יאכילנו דברים

שאינם מתוקנים מצא בידו פירות אין זקוק

לו אמר רבי יוחנן 🌣 בדמאי הקילו אלא מעמא

דרמאי הא ודאי בעא לעשורי והאמר ר' יוחנז

בעושה על דעת אביו אלא רבי יוחגן ספוקי

מספקא ליה קאי הכא מדחי קאי הכא מדחי ת"ש בן חבר כהן שרגיל לילך אצל אבי אמו

כהן עם הארץ אין חוששין שמא יאכילנו

תרומה ממאה מצא בידו פירות אין זקוק לו

בתרומה דרבנן תא שמע יונק תינוק והולך

מעובדת כוכבים ומבהמה ממאה ואין חוששין

ביונק שקץ ולא יאכילנו נבלות ומרפות

שקצים ורמשים ומכולן יונק מהם ואפילו

בשבת ובגדול אסור אבא שאול אומר נוהגין

היינו שיונקים מבהמה מהורה ביום מוב קתני

מיהא אין חוששין ביונק שקץ התם משום סכנה אי הכי גדול נמי גדול בעי אומדנא

קטן נמי ליבעי אומדנא אמר רב הונא בריה

דרב יהושע סתם תינוק מסוכן אצל חלב:

אבא שאול אומר נוהגין היינו שיונקים מבהמה

מהורה ביום מוב: היכי דמי אי דאיכא

סכנה אפילו בשבת גמי ואי דליכא סכנה אפילו ביום מוב אסור לא צריכא

דאיכא צערא וקסבר מפרק כלאחר יד הוא שבת דאיסור סקילה גזרו

רבנן יו"מ דאיסור לאו לא גזרו ביה רבנן ת"ש ילא תאכלום כי שקץ הם

לא תאכילום להזהיר הגדולים על הקטנים מאי לאו דאמר להו לא תאכלו

לא ידלא ליספו (6) ליה בידים תא שמע יכל נפש מכם לא תאכל דם להזהיר, הגדולים על הקטנים מאי לאן דאמרי להו לא תאכלו לא דלא

ליספו להו בידים ת"ש יאמור ואמרת ילהזהיר גדולים על הקמנים מאי לאו

דאמר להו לא תישמו לא ידלא לישמו להו בידים יוצריכי דאי אשמעינן שקצים

ל א מיי׳ פי״ב מהל׳ שבת הלכה ז ופכ"ד שם מאכלות אסורות הלי כז ופ"ג מהלי אבל הלי יב ופייג מהכל הכל הלי ידב סמג עשין רמג ולאוין קמח טוש"ע א"ח סיי שמג וטוש"ע י"ד סימן שעג סעיף א: לא ב מיי פל"ד מהל' שבת הלי יא וע"ש

במ"מ ובכ"מ: במ"מ ובכ"מ: לב ג ד מיי שם פי"ב הלכה ז סמג שם טוש"ע א"ח סימן שלד סעיף כה: לג ה מיי' פי"ן מהלי מאכלות אסורות הל׳ כן טוש"ע א"ח סיי שמג: לד ו ז מיי פ"ג מהלי אבל הלכה יב טוש"ע י"ד סימן שעג סעיף א ידהו״ה:

תום' חד מקמאי

מסקנא דשמעת' דבקטו אוכל וכלוח דראמורא אוכל נבלות הבאווא דרבנן פשיטא דאין ב״ד מצווין עליו להפרישו ובאיסורא דרבנן נמי פשיטא דאין אומרי׳ לתינוק עשה דבר זה. וכי . פליג באיסורא דאוריית׳ פליג באיסורא דאורית?
ומסתברא דאין ב״ד
מצווין עליו להפרישו
דמעשה דרב יצחק בר
ביסנא אירכסו ליה
מפתחות בי מדרשא ברה"ר אתא לקמיה דרבי וטליא וליטיילו התם דאי משכחי מייתו להו אלמא

משום דהאי שינויא משני בכמה דוכתי א"נ כיון שיש לחוש לספק טבל דהוי דאורייתא החמירו אי לאו טעמא דבדמאי הקילו:

אלא רבי יוחנן ספוקי מספקא ליה. והא דקאמר הש"ם בס"פ יוצא דופן (נדה דף מו: ושם) אליבא דר׳ יוחנן דאמר מופלא סמוך לאיש דאורייתא וקטן האוכל נבלות אין ב"ד מלווין להפרישו על ברייתא דמותיב ליה התם הוה מלי למימר וליטעמיך והא ר' יוחנן ספוקי מספקא ליה הכא אלא דבלאו הכי שפיר האמר התם ה"ר אלחנן:

וקסבר דהוי מפרק כלאחר יד. וא"ת ואפילו לא הוי כלאחר יד נמי דהא אין דישה אלא בגידולי קרקע כדאמר בפרק כלל גדול (שבת דף עה. ושם) גבי פולע חלזון וכ״ת אע״ג דחלזון לא חשיב גידולי קרקע בהמה חשיבא גידולי קרקע כדאמרי׳ בריש פ׳ בכל מערבין . (עירובין ד' כו:) דממעט דגים מדכתי' בקר ולאן מה הפרט מפורש גידולי קרקע כו' זה אין לומר דנהי דחשיב בהמה גידולי קרקע מ"מ כיון דגמרי" מסממנין בעינן ממש שיהא גדל מן הקרקע כמו סממנין דלגבי גדולי קרקע ממש לא חשיב בהמה גדולי קרקע כדמוכח בהשוכר את הפועלים (ב"מ דף פע. ושם) דתניה דיש מה דיש מיוחד כו' יצא החולב והמגבן והמחבץ שאינם גידולי קרקע ואין פועל אוכל בו אלמא גבי דבר הגדל ממש מן הארץ לא חשיבא בהמה גידולי קרקע וכן משמע בפ"ק דקידושין (דף יו.) גבי גורן ויקב וי"ל דחילטריך טעמח דהכא דמפרק כלאחר יד הוא משום ר׳ יהודה דסבר יש דישה שלא בגידולי קרקע דמחייב בפולע חלזון נמי משום דש ור״ת מפרש דמפרק חייב משום ממחק שמחליק העור ומאבות מלאכות הוא והשה לר"י מדאמר בפ' חבית (שבת דף קמד. ושם) חולב אדם עז לתוך הקדירה אבל לא לתוך הקערה ולפי׳ הקונטרם ניחא דטעמא משום דכשחולב לתוך הקדירה הוי משקה הבא לאוכל ואוכל הוא ואין זה בורר אבל לא לתוך הקערה דבורר משקה מאוכל ודומה לדש שבורר אוכל מתוך פסולת אבל לפירוש ר״ת בין כך

ובין כך ליחייב משום ממחקש: שבת דאיסור סקילה גזור רכנן בו'. קשה דאמרי׳ בפרק

משום אע"פ (כתובות ד' ס.) גונה יונק חלב בשבת קסבר מפרק כלאחר יד הוא ומשום לערא לא גזור רבנן והכא אסר ליה בשבת וליכא למימר דהתם במסוכן דאם כן אפילו מלאכה גמורה ואינו כלאחר יד שרי ואמר ר"ת דהתם מחמת חולי והכא מחמת רעב קרי שפיר לער כדאמר בפרק שלישי דשבועות (ד כו: ושם) נשבע על הככר ומסחכן עליה מהו מסחכן לישרי ליה מר אלא מצטער עליה מהו וקשה לר"י דאם כן מאי קאמר הכא אי דאיכא סכנה אפילו בשבח מותר והא אפילו בחולים בעלמא מותר כיון שאין בהן מלאכה גמורה ולרבי נראה דאין זו קושיא דהא אכתי לא פירש הש"ס דמפרק כלאחר יד הוא וקאמר דאפילו מלאכה גמורה מן התורה יש לו לדחות להיות מותר כיון דאיכא סכנה ור"י חירן דהך דהכא פליגא וכן משמע התם (כסובות דף ס.) דאמר הלכה כר' מרינום מכלל דאיכא דפליגי עליה ואיכא דמפרש דהכא

בלער של בהמה איירי שמתקשה לה רוב חלב בדדיה וקשה לר"י דלמה היו יונקים והלא היו יכולין לחלוב לחוך הקדירה ומיהו לפירוש ר"ת לא קשה דמסתמא כיון שהיו רעבים לא היה להם שום מאכל בקדירה:

 ל) שבת קכל. [גיטין נה.], דבר טלי וטליא. הנהג תינוקות זכרים ונקבות: ליטיילו הסס.
 ל) שבת קכל. [גיטין נה.], דבר טלי וטליא. הנהג תינוקות זכרים ונקבות: ליטיילו הסס.
 ל) שבת קכל. [גיטין נה.], דבר טלי וטליא. הנהג תינוקות זכרים ונקבות: ליטיילו הסס.
 ל) שבת קכל. [גיטין נה.], ישחקו שם. שבת היתה: הבא לי מפסח. דרך רה"ר בשבת: לכנום.
 ל) שבת קכל. [גיטין נה.], דבר טלי וטליא. הנהג תינוקות זכרים ונקבות: ליטיילו הסס.
 ל) שבת קכל. [גיטין נה.], דבר טלי וטליא. הנהג תינוקות זכרים ונקבות: ליטיילו הסס.
 ל) שבת קכל. [גיטין נה.], דבר טלי וטליא. הנהג תינוקות זכרים ונקבות: ליטיילו הסס.
 ל) שבת קכל. [גיטין נה.], דבר טלי וטליא. היתה ליטילו הסיתה: הבא לי מפחס.
 ל) שבת קכל. [גיטין נה.], דבר טלי וטליא. היתה ליטילו הסיתה: הבא לי מפחס.
 ל) שבת קכל. [גיטין נה.], דבר טלי וטליא. היתה ליטילו הית הדליקה: בעושה על דעם אביו. שהתינוק לופה באביו ורואה שנוח לו בכך ואביו עומד עליו דהוה כאילו הוא מצוהו לעשות אבל הנך

מפתחות דרב ילחק לא הודיען שנאבדו שם ולא הכירו בדעתו שנוח לו: עובד כוכבים אדעתא דנפשיה עביד. אפילו בלא ידיעת ישראל העובד כוכבים מתכוין להנאתו שיודע שיטול שכר: שחינן מתוקנין. שחינן מעושרין: אין זקוק לו. ליטלו הימנו: והא"ר יוחכן. לעיל בעושה על דעת אביו אבל להפרישו אינו מצווה היכא :מינוק עביד אדעתא דנפשיה (ט מרומה טמחה. והא הכא דאיסורא דאורייתא הוא כדאמר בהערל (לעיל עג:) בשעריך תאכלנוט לזה אתה אוכל בטומאת עלמו כדכתיבים הטמא והטהור ולא לאחר למעוטי תרומה דאסורה בטומאת עלמה: ואין חוששין. לומר שהוא יונק שקץ כלומר דבר המשוקץ ונחסר: ולח יחכילנו. בידים דברים האסורים. חלב בהמה טמאה אסור בגדול מדאורייתא דנפקא לן מגמל גמל ב' פעמים בפ"ק דבכורות (ד' ו:): מכנה. שאם לא יינק ימות בלמא: אומדנא. אם יכול להמתין עד מולאי שבת ויעשה בהיתר: חולב בידיו חייב משום מפרק דבר מגידולו והיונק הוי מפרק ע"י שינוי והיינו כלחחר יד: שבת דחיסור סקילה. יש במפרק בידיו גזרו רבנן ביונק ואע"ג דמשנה הוא ואינה מלאכה מן התורה אבל י"ט דכי עביד בידים ליכא אלא איסור לאו לא גזור רבנן ביונק: (לא מאכלום) לא מאכלום כי שקן הס. קרא יתירא הוא דהא כתיבי אזהרות הרבה בשרלים (ג): לא מאכל דם. קרא יתירא הוא דהא כתיבי אזהרות הרבה גבי דם: אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת. שתי אמירות הללו למה להזהיר גדולים על הקטנים שלא יטמאו:

ק) וכתובות כד. וש"נו. ו) [עי' תוספות שבת קכל. ד"ה ש"מ], ו) [דברים טו], ת) (שם), ע) [ועי׳ תוספות שבת עג: ד"ה מפרק וע"ע תוס' כתובות ס. ד"ה מפרק],

תורה אור השלם 1. כֹּל הוֹלֵךְ עַל גְּחוֹן וְכֹל הולַך על אַרבּע עד כַּל בַּין בַּוּר זַ גְּלֵים הַשֶּׁרֶץ הַשּׁרֵץ עַל הָאָרֶץ לֹא תאכְלוּם כִּי שֶׁקֶץ ויקרא יא מב על בּן אָמַרְתִּי לִבְנֵי על בּן אָמַרְתִּי לִבְנֵי ישָרָאֵל כָּל נֵפֵשׁ מִכֵּם לֹא ַרְּגְינֵי דְּי בֶּעֶּט בְּיבֶּי יִינְּר תֹאכַל דְּם וְהַגֵּר הַגְּר בְּתוֹרְכֶם לֹא יֹאכַל דְּם:

ויקרא יז יב ויקרא איז יב זיי, אָל משָׁה. אָמר אָל הַכּּהְנִים בְּנֵי אָמר אָל הַכּּהְנִים בְּנֵי אַבְרֹן וְאָמִרְתְּ אֲלֵהֶם לְנֶפָשׁ לֹא יִטַּמְא בְּעַמִּיוּ: ויקרא כא א

גליון הש"ם

גם' וצריכי דאי אשמעינן שקצים. עי' נמכילמה דוה"ל בקרה דגבי שכת ובקר ובתך להזהיר גדולים על קטנים. ועי׳ בתשובת מוצל מאש סי׳ ד׳:

הגהות הב"ח (ה) גמ' דלה ליספו להו נידי': (ג) רש"י ד"ה והא"ר יוחנן לעיל ומ"ה והמייר יותנן לעיל ונת״ה בעושה וכור דכנשיה הס״ד ואח״כ מ״ה אין דקוק לו והא הכא איסורא דאוכייתא: (ג) ד״ה לא תאכלום וכו״ בשכלים קרי ביה לא תאכילום הס״ד:

מוסף רש"י

עובד כוכבים שבא לכבות אין אומרים לו כבה. רגן גזור על אמירה לנכרי משום שבות (שבת קבא.). ואל תכבה. אין לריך למחות בידו אלא יניחנו ויכבה (שם). שאין שביתתו. של נכרי, עליהם. דישראל אינו מוזהר על שביתתו של נכרי שחינו עכדו (שם). בעושה על דעת אביו. נקטן שידע להבחין שהכבוי זה נוח לאביו ועושה בשבילו עכו"ם אדעתא (שם). דנפשיה עבד. ואפילו יודע לו לישראל, הוא . שיודע שלא יפסיד (שם).

ב״ד מצווין להפרישו ואקשי׳ עלה מהא דתנן . שומעין לו מפני ששביתתו עלינו. ופריק ר' יוחנן בקטן העושה ע"ד אביו אבל (קטן) נכרי על דעתיה

משום